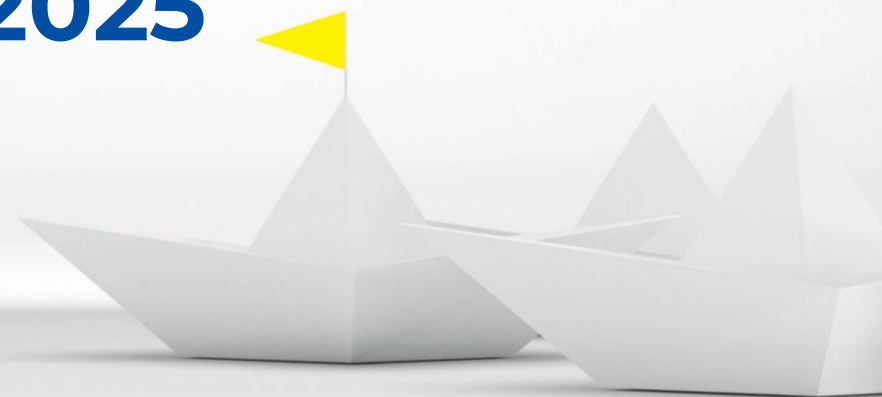

Sociálně odpovědné zadávání VZ ve stavebnictví v roce 2025

Zbyněk Pochmon

Ministerstvo pro místní rozvoj

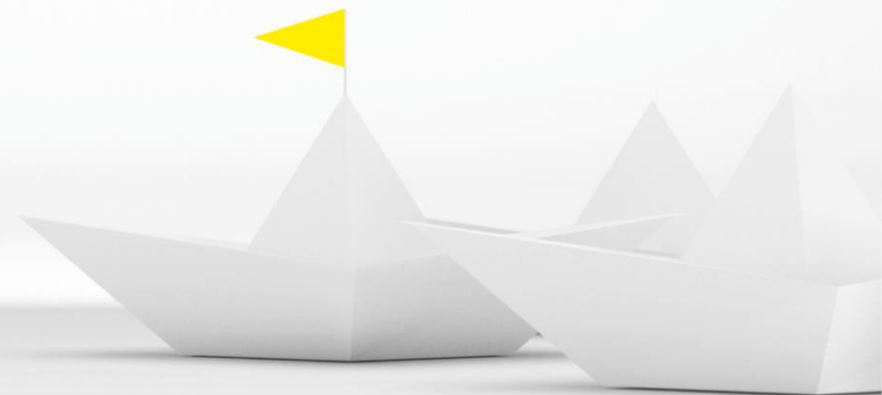

Obsah semináře

- I. Úvod**
  - II. Podpora důstojných pracovních podmínek a bezpečnosti práce**
  - III. Podpora férových podmínek v dodavatelském řetězci**
  - IV. Podpora zaměstnanosti osob znevýhodněných na trhu práce**
  - V. Podpora vzdělávání, praxe a rekvalifikací**
  - VI. Podpora účasti malých a středních podniků ve veřejných zakázkách**
  - VII. Participace a komunikace s cílovou skupinou a jinými zainteresovanými stranami**
  - VIII. Snížení negativních dopadů stavby na okolí**
  - IX. Jak přistoupit k podpoře sociálně odpovědného veřejného zadávání**
-

Úvod

Cíl a průběh semináře

- **Pomoc s naplněním zásady sociálně odpovědného zadávání prostřednictvím správného nastavení**
  - **Smluvních nebo obchodních podmínek**
  - **Kritérií hodnocení**
  - **Dalších podmínek pro uzavření smlouvy**
- **Ve veřejných zakázkách na stavební práce a související služby**
- **Prezentace < dotazy**

Definice

- **Odpovědné veřejné zadávání není v právní úpravě definováno.**
  - **Podstatou odpovědného veřejného zadávání je snaha racionálně využít vlivu, který mohou veřejní zadavatelé svou tržní silou na trhu uplatňovat.**

- **§ 28 odst. 1 písm. p) ZZVZ**
  - *Sociálně odpovědným zadáváním [je] postup podle tohoto zákona, při kterém má zadavatel povinnost zohlednit například pracovní příležitosti, sociální začlenění, důstojné pracovní podmínky a další sociálně relevantní hlediska spojená s veřejnou zakázkou.*

Vývoj

- **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
  - **2 projekty spolufinancované EU**
    - Podpora implementace a rozvoje sociálně odpovědného veřejného zadávání
    - Odpovědný přístup k veřejným nákupům – Strategické zadávání veřejných zakázek
- **Novela 543/2020 Sb. – přílepek k ZZVZ (Martin Kolovratník)**
  - **§ 6 odst. 4:**
    - *Zadavatel je při postupu podle tohoto zákona, a to při vytváření zadávacích podmínek, hodnocení nabídek a výběru dodavatele, povinen za předpokladu, že to bude vzhledem k povaze a smyslu zakázky možné, dodržovat zásady sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací ve smyslu tohoto zákona. Svůj postup je zadavatel povinen řádně odůvodnit.*
  - **Účinnost 1. 1. 2021**
  - **Výklad?**

- **Novela 166/2023 Sb. – Velká novela ZZVZ**
  - **§ 6 odst. 4:**
    - *Zadavatel je při postupu podle tohoto zákona, a to při vytváření zadávacích podmínek, hodnocení nabídek a výběru dodavatele, povinen za předpokladu, že to bude vzhledem k povaze a smyslu zakázky vhodné, dodržovat zásady sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací ve smyslu tohoto zákona. Svůj postup je zadavatel povinen řádně odůvodnit.*
  - **Zmírnění povinnosti**
- **Ministerstvo pro místní rozvoj**
  - **Národní strategie veřejného zadávání České republiky – Národní plán obnovy – Minimální standardy**

- **Kontrolní list (checklist) pro veřejné zakázky na stavební práce (spíše E kritéria)**
  - Nad rámec obecného obsahuje např. zvažování snížení negativních dopadů stavby na okolí a zapojení cílové skupiny
  - **K vyplnění**
  - **S komentáři**

Kontrolní list pro vyhodnocení sociálně a environmentálně odpovědného zadávání a inovací ve veřejné zakázce na stavební práce
(je využit jako příloha k měřítku veřejné zakázky)

Aspekty odpovědného veřejného zadávání (č. inovací, které je možné zrealizovat ve veřejné zakázce)	Vyhodnocení možností realizace (OVZ a inovací) (ano/ne/neověřeno)	Jaká opatření budou přijata? Připadají-li pro aspekt OVZ či inovace zadavateli inovace?
Snížení energetické náročnosti výstavby a uhlíkové stopy budovy	<p>Je možné pomocí architektonického a stavebního řešení budovy nebo její částí snížit energetickou náročnost? Je možné při rekonstrukci budovy snížit její spotřebu energie?</p> <p>Je možné zvolit zdroj tepla či chladu s nízkou spotřebou neobnovitelné primární energie? Je možné část potřeby energie pokrýt z obnovitelných zdrojů?</p> <p>Je možné zajistit tepelnou pohodu v letním období?</p>	
	<p>Je ekonomicky a technicky proveditelné nainstalovat vybavení pro monitorování provozu a zařízení pro podružná měření spotřeby vody a energie?</p>	
Šetrné nakládání se zdroji surovin a podpora	<p>Je ekonomicky a technicky proveditelné upřednostnit stavební výrobky z obnovitelných a recyklovaných materiálů? Je možné upřednostnit materiály lokální produkce, neobnověné z velké vzdálenosti?</p>	

Kontrolní list pro vyhodnocení sociálně a environmentálně odpovědného zadávání a inovací ve veřejné zakázce na stavební práce

Ministerstvo práce a sociálních věcí ve spolupráci s Univerzitním centrem energeticky efektivních budov (UCEB) v Praze a s Českou radou pro šetrné budovy připravilo pro zadavatele další podpůrný nástroj k implementaci odpovědného veřejného zadávání. Ke všem již vydanému prvním Kontrolním listům OVZ přidává druhý Kontrolní list OVZ, který je specificky zaměřen na stavebnictví. Ten by měl subjektům veřejné správy i samosprávě pomoci v úspěšném naplnění udržitelných požadavků v oblasti výstavby a užívání budov v návaznosti na plnění požadavků vyplývajících z novely zákona 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, kterou se od 1. 1. 2021 de facto zavádí povinnost sociálně a environmentálně odpovědného veřejného zadávání.

Kontrolní list pro stavebnictví je rozdělen na dvě části, v první jsou popsány aspekty environmentálně šetrných řešení cílené na témata: snížení energetické náročnosti výstavby a uhlíkové stopy budovy, šetrné nakládání se zdroji surovin a podpora cirkulární ekonomiky, šetrné nakládání s vodou a adaptace na změnu klimatu, práce s lokalitou a zdravé vnitřní prostředí. Druhá část doplňuje aspekty možnosti využití pomocných nástrojů a postupů, které přispívají k zmírnění negativních dopadů na životní prostředí.

Aspekty environmentálně šetrného řešení ve stavebnictví vycházejí především z metodiky SBTool CZ, Katalogu kritérií CEBA pro veřejné budovy, podkladů České rady pro šetrné budovy a z dalších volně přístupných metodik a manuálů.

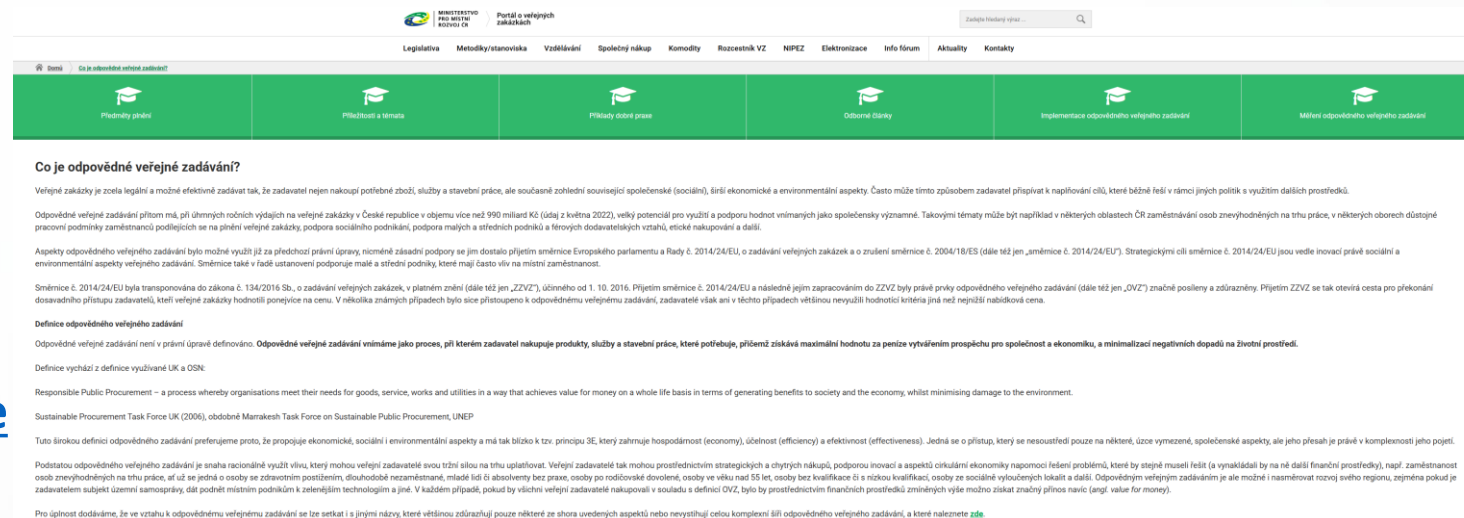
Obsah

1. Aspekty environmentálně šetrného řešení ve stavebnictví:
  - a. Snížení energetické náročnosti výstavby a uhlíkové stopy budovy 3
  - b. Šetrné nakládání se zdroji surovin a podpora cirkulární ekonomiky 5
  - c. Šetrné nakládání s vodou a adaptace na změnu klimatu 7
  - d. Práce s lokalitou 8
  - e. Zdravé vnitřní prostředí 9
2. Možnosti využití pomocných nástrojů a postupů:
  - a. Zefektivnění procesu výstavby 10
  - b. Výpočet nákladů životního cyklu (Life Cycle Cost, LCC) 11
  - c. Energetické služby se zaručenou úsporou (Energy Performance Contracting, EPC) 11
  - d. Manuál pro provoz a údržbu (Operational & Maintenance Manual, O&M) 11
  - e. Zapojení cílové skupiny 12

Kde čerpat informace?

Portál o VZ

- **Spravovaný MMR**
- **Část portálu k OVZ**
  - **Předmět plnění - stavební práce**
- **Příklady dobré praxe**
- **Odborné články - Portál o veřejných zakázkách**

Co je odpovědné veřejné zadání?

Veřejné zakázky je zcela legální a možné efektivně zadávat tak, že zadavatel nejen nakoupí potřebné zboží, služby a stavební práce, ale současně zohlední související společenské (sociální), širší ekonomické a environmentální aspekty. Často může tímto způsobem zadavatel přispívat k naplňování cílů, které běžně leží v rámci jiných politik s využitím dalších prostředků.

Odpovědné veřejné zadávání přitom má, při úhmmých ročních výdajích na veřejné zakázky v České republice v objemu více než 990 miliard Kč (údaj z května 2022), velký potenciál pro využití a podporu hodnot vnímaných jako společensky významné. Takovými tématy může být například v některých oblastech ČR zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce, v některých oborech důstojní pracovní podmínky zaměstnanců podliejících se na plnění veřejné zakázky podpora sociálního podnikání, podpora malých a středních podniků a feroých dodavatelských vztahů, etické nakupování a další.

Aspekty odpovědného veřejného zadávání bylo možné využít již za předchozí přímí úpravy, nicméně zásadní podpory se jim dostalo přijetím směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2014/24/EU o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice č. 2004/18/ES (dále též jen „směrnice č. 2014/24/EU“). Strategickými cíli směrnice č. 2014/24/EU jsou vést inovativně a sociálně a environmentálně aspekty veřejného zadávání. Směrnice také v řadě ustanovení podporuje malé a střední podniky, které mají často vliv na místní zaměstnanost.

Směrnice č. 2014/24/EU byla transponována do zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v platném znění (dále též jen „ZZVZ“), účinného od 1. 10. 2016. Přijetím směrnice č. 2014/24/EU a následně jejím zapracováním do ZZVZ byly právní prvky odpovědného veřejného zadávání (dále též jen „OVZ“) značně posíleny a zdůrazněny. Přijetím ZZVZ se tak otevřela cesta pro překonání dosavadního přístupu zadavatelů, kteří veřejné zakázky hodnotili pouze na cenu. V několika známých případech bylo sice přistupováno k odpovědnému veřejnému zadávání, zadavatelé však ani v těchto případech většinou nevyužili hodnotící kritéria jiná než nejnižší nabídková cena.

Definice odpovědného veřejného zadávání

Odpovědné veřejné zadávání není v právní úpravě definováno. Odpovědné veřejné zadávání vnímáme jako proces, při kterém zadavatel nakupuje produkty, služby a stavební práce, které potřebuje, přičemž získává maximální hodnotu za peníze vytrávením prospěchu pro společnost a ekonomiku, a minimalizací negativních dopadů na životní prostředí.

Definice vychází z definice využívané UK a OSN

Responsible Public Procurement – a process whereby organisations meet their needs for goods, service, works and utilities in a way that achieves value for money on a whole life basis in terms of generating benefits to society and the economy, whilst minimising damage to the environment.

Sustainable Procurement Task Force UK (2006), obdobně Marrakesh Task Force on Sustainable Public Procurement, UNEP

Tuto širokou definici odpovědného zadávání preferujeme proto, že propojuje ekonomické, sociální i environmentální aspekty a má tak blízko k tzv. principu 3E, který zahrnuje hospodárnost (economy), účelnost (efficiency) a efektivnost (effectiveness). Jedná se o přístup, který se nesusoutředí pouze na některé, úzce vymezené, společenské aspekty, ale jeho plesah je právě v komplexnosti jeho pojetí.

Podstatou odpovědného veřejného zadávání je snaha racionálně využít vlivu, který mohou veřejní zadavatelé svou tržní silou na trhu uplatňovat. Veřejní zadavatelé tak mohou prostřednictvím strategických a chytrých nákupů, podporou inovací a aspektů cirkulární ekonomiky napomoci řešení problémů, které by stejně museli řešit (a vynakládati by na ně další finanční prostředky), např. zaměstnanost osob znevýhodněných na trhu práce, at už se jedná o osoby se zdravotním postižením, dlouhodobě nezaměstnané, mladé lidi či občané z bezprávných států, osoby bez kvalifikace či s nízkou kvalifikací, osoby ze sociálně vyloučených lokalit a další. Odpovědným veřejným zadáváním je ale možné i nasamřovat rozvoj svého regionu, zejména pokud je zadávatelem subjekt územní samosprávy, stát podnikatelským podnikáním k zeleňjším technologiím a jiné. V každém případě, pokud by veřejní veřejní zadavatelé nakupovali v souladu s definicí OVZ, bylo by prostřednictvím finančních prostředků zmiňovaných výše možné získat značný přínos navíc (angl. value for money).

Pro úplnost dodáváme, že ve vztahu k odpovědnému veřejnému zadávání se lze setkat i s jinými názvy, které většinou zdůrazňují pouze některé ze shora uvedených aspektů nebo nevytýhují celou komplexní šíři odpovědného veřejného zadávání, a které naleznete [zde](#).

Institut OVZ

- **Komplexní vzdělávání pro začátečníky i pokročilé**

Metodiky

- **Odpovědné veřejné zadávání**
  - **Obecná metodika**
  - **Dostupná [zde](#)**
- **Stavebnictví a odpovědné veřejné zadávání**
  - **Metodika speciální pro veřejné zakázky na stavební práce a související služby**
  - **Obsahuje sociální a environmentální kritéria, včetně vzorových textací**
  - **Dostupná na tomto [odkazu](#)**

Jak zásadu naplnit?

- **Podle § 6 odst. 4 ZZVZ**
  - **Vytváření zadávacích podmínek**
  - **Hodnocení nabídek**
  - **Výběr dodavatele**

- **Konkrétně dopad do**
  - **Podmínek kvalifikace (ve stavebnictví okrajové)**
  - **Smluvních nebo obchodních podmínek**
  - **Kritérií hodnocení**
  - **Nastavení dalších podmínek pro uzavření smlouvy - § 104 písm. e) ZZVZ**

Příležitosti sociálně odpovědného zadávání

- Podpora důstojných pracovních podmínek a bezpečnosti práce
- Podpora férových podmínek v dodavatelském řetězci
- Podpora zaměstnanosti osob znevýhodněných na trhu práce
- Podpora vzdělávání, praxe a rekvalifikací
- Podpora účasti malých a středních podniků ve veřejných zakázkách
- Participace a komunikace s cílovou skupinou a jinými zainteresovanými stranami
- Snížení negativních dopadů stavby na okolí

Příležitosti v rámci druhů veřejných zakázek

- **Veřejné zakázky na stavební práce**
  - **Všechny příležitosti**

- **Veřejné zakázky na „související“ služby**
  - **Týká se hlavně projekčních služeb a TDI**
  - **Příležitosti**
    - Podpora důstojných pracovních podmínek
    - Podpora praxí

Podpora důstojných pracovních podmínek a bezpečnosti práce

Obecně

- **Zajištění určité (důstojné) úrovně pracovních podmínek pro pracovníky plnící předmět VZ**
  - **Jejich plnění se mimo jiné odráží v kvalitě plnění VZ**
  - **Ve VZ na stavební práce navíc často potíže s**
    - nelegálním zaměstnáváním
    - nezákonným odměňováním
    - dodržování délky pracovní doby
    - dodržování podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

- **2 úrovně:**
  - **Zákonné minimum**
    - Zadavatel požaduje dodržení základního rozsahu právních předpisů
    - V praxi důkladně odzkoušeno
  - **Rozsah přesahující zákonné minimum**
    - Vyšší než minimální/zaručená mzda, přísnější podmínky BOZP
    - Vhodné do hodnocení
    - Ve VZ na stavební práce spíše okrajové
- **V praxi zadavatelé využívají**
  - **Smluvní ustanovení**
  - **Čestné prohlášení v nabídce v kombinaci se smluvním ustanovením**
  - **Memorandum o férových podmínkách v dodavatelském řetězci**

Příklady dobré praxe

- Provádění lesnických činností (Lesy České republiky, s.p.)
  - Případová studie
  - Předpokládaná hodnota 587 mil. Kč bez DPH
  - Nejedná se o VZ na stavební práce (služby)
  - První vypracování zadávací podmínky upravující podporu důstojných pracovních podmínek
    - Požadavek na dodržování veškerých právních předpisů s důrazem na předpisy pracovněprávní a předpisy z oblasti BOZP
    - Dodavatelé předkládali pravidelná čtvrtletní čestná prohlášení se jmenným seznamem pracovníků podílejících se na plnění VZ s prohlášením o tom, že plnění svůj závazek k dodržování právních předpisů

■ Zhotovení stavby - Areál sportovních nadějí (Jihomoravský kraj)

■ Případová studie

■ **Předpokládaná hodnota 117,5 mil. Kč bez DPH**

■ **Důstojné pracovní podmínky zajištěny smluvním ustanovením:**

- *Zhotovitel se zavazuje zajistit dodržování pracovněprávních předpisů, zejména zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (se zvláštním zřetelem na regulaci odměňování, pracovní doby, doby odpočinku mezi směnami, atp.), zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (se zvláštním zřetelem na regulaci zaměstnávání cizinců), a to vůči všem osobám, které se na plnění zakázky podílejí a bez ohledu na to, zda jsou práce na předmětu plnění prováděny bezprostředně zhotovitelem či jeho poddodavateli.*

- **Stavební úpravy a změna užívání objektu čestného dvora v Jičíně - III. etapa (město Jičín)**
  - **Případová studie**
  - **Předpokládaná hodnota 16 mil. Kč bez DPH**
  - **Důstojné pracovní podmínky zajištěny prostřednictvím smluvně závazného čestného prohlášení:**
    - *Účastník čestně prohlašuje, že, bude-li s ním uzavřena smlouva na veřejnou zakázku, zajistí po celou dobu plnění veřejné zakázky*
      - a) *plnění povinností vyplývajících z právních předpisů České republiky, zejména pak z předpisů pracovněprávních, předpisů z oblasti zaměstnanosti a bezpečnosti ochrany zdraví při práci, a to vůči všem osobám, které se na plnění smlouvy budou podílet; plnění těchto povinností zajistí účastník i u svých poddodavatelů,*
      - b) *řádné a včasné plnění finančních závazků svým poddodavatelům.*

Podpora férových podmínek v dodavatelském řetězci

Obecně

- **Dodavatelský řetězec má významnou roli při plnění VZ na stavební práce**
  - **Velký vliv na kvalitu plnění**
- **Řada problematických aspektů ovlivňující výsledek VZ**
  - **Úhrady poddodavatelům**
    - Podle dat CEEC Research s.r.o. počet pohledávek po splatnosti ve stavebnictví roste – 10 % pohledávek v prodlení s nejistou vyhlídkou splnění
    - Pozdní platby problém zejména pro MSP (až existenciální)
  - **Smluvní podmínky poddodavatelských smluv**
    - Problematické zejména v oblasti sankcí a záručních podmínek (délky záruční doby)
- **Tato příležitost často využívána společně s podporou důstojných pracovních podmínek**

Příklady dobré praxe

- **Zhotovení stavby - Areál sportovních nadějí (Jihomoravský kraj)**
  - **Smluvní podmínka:**
    - *Zhotovitel je povinen zajistit řádné a včasné plnění finančních závazků svým poddodavatelům, kdy za řádné a včasné plnění se považuje plné uhrazení poddodavatelem vystavených faktur za plnění poskytnutá k plnění veřejné zakázky, a to vždy do 5 pracovních dnů od obdržení platby ze strany objednatele za konkrétní plnění. Zhotovitel se zavazuje přenést totožnou povinnost do dalších úrovní dodavatelského řetězce.*
- **Stavební úpravy a změna užívání objektu čestného dvora v Jičíně - III. etapa (město Jičín)**
  - **Čestné prohlášení – textace uvedena výše**
- **Revitalizace objektů Karolina (Univerzita Karlova)**
  - **Memorandum o férových podmínkách v dodavatelském řetězci – textace uvedena výše**

- **VD Orlík - zabezpečení VD před účinky velkých vod (Povodí Vltavy, státní podnik)**
  - **Případová studie**
  - **Předpokládaná hodnota 1,5 mld. Kč bez DPH**
  - **Důstojné pracovní podmínky zajištěny prostřednictvím smluvně závazného čestného prohlášení**

■ **Znění ČP:**

- *Dodavatel čestně prohlašuje, že, bude-li s ním uzavřena smlouva na veřejnou zakázku, zajistí po celou dobu plnění veřejné zakázky*
  - a) *plnění veškerých povinností vyplývajících z právních předpisů České republiky, zejména pak z předpisů pracovněprávních, předpisů z oblasti zaměstnanosti a bezpečnosti ochrany zdraví při práci, a to vůči všem osobám, které se na plnění veřejné zakázky podílejí; plnění těchto povinností zajistí dodavatel i u svých poddodavatelů,*
  - b) ***sjednání a dodržování smluvních podmínek se svými poddodavateli srovnatelných s podmínkami sjednanými ve smlouvě na plnění veřejné zakázky, a to v rozsahu výše smluvních pokut a délky záruční doby, je-li záruční doba smlouvou na plnění veřejné zakázky stanovena; uvedené smluvní podmínky se považují za srovnatelné, bude-li výše smluvních pokut a délka záruční doby shodná se smlouvou na veřejnou zakázku nebo výhodnější pro poddodavatele,***
  - c) ***řádné a včasné plnění finančních závazků svým poddodavatelům, kdy za řádné a včasné plnění se považuje plné uhrazení poddodavatelem vystavených faktur za plnění poskytnutá k plnění veřejné zakázky, a to vždy do 3 pracovních dnů od obdržení platby ze strany zadavatele za konkrétní plnění.***

- **Smluvní podmínka:**

- *Zhotovitel se zavazuje dodržovat povinnosti uvedené v Čestném prohlášení, které je součástí jeho Nabídky. Objednatel je oprávněn plnění těchto povinností kdykoliv kontrolovat, a to i bez předchozího ohlášení Zhotoviteli. Je-li k provedení kontroly potřeba předložení dokumentů, zavazuje se Zhotovitel k jejich předložení nejpozději do 2 pracovních dnů od doručení výzvy Objednatele.*

Podpora zaměstnanosti osob znevýhodněných na trhu práce

Obecně

- Jeden z nejtypičtějších sociálních aspektů, kterým lze zásadu sociálně odpovědného zadávání naplnit
- Vhodné zejména u déle trvajících VZ
  - Dodavatel bude pravděpodobně hledat osoby k plnění i mimo své stávající kapacity
- Skupiny osob znevýhodněných na trhu práce
  - Velká škála, konkrétní nastavení na zadavateli (není fixně stanoveno)
  - Příklady z národní i evropské úrovně
    - Osoby s vypracovaným individuálním plánem vypracovaného Úřadem práce podle zákona o zaměstnanosti
    - Osoby starší 55 let
    - Absolventi
    - Osoby po propuštění z výkonu trestu odnětí svobody
    - Osoby se záznamem v evidenci rejstříku trestů

■ Způsob nastavení podmínky

■ Fixní

- Počet osob nastaven fixně s povinností jejich participace po celou dobu plnění VZ
- Rizikové pro dodavatele, pokud je plnění zajištěno smluvní pokutou (mělo by)
- Nemusí najít vhodnou osobu od začátku plnění, výpověď apod.

■ Flexibilní

- Stanoven minimální počet osob participujících na plnění VZ a minimální hodinový rozsah jejich participace
- Vhodnější přístup – dodavatel může případně zaměstnat i více podpořených osob, aby dosáhl minimální hodinový rozsah

■ Naplnění podmínky

■ Dodavatel vs. Poddodavatel

- ÚOHS-S0734/2016/VZ-04395/2017/543/MŠI

- **Pozor na zákonnost nastavení podmínek**
  - NE pouze lokální podpořené osoby
  - NE diskriminační nastavení (splnění podmínky poddodavatelem)
  - Nutná souvislost s plněním VZ

- **Zohlednění v zadávacích podmínkách**
  - Smluvní podmínky
  - Kritéria hodnocení nabídek

Příklady dobré praxe

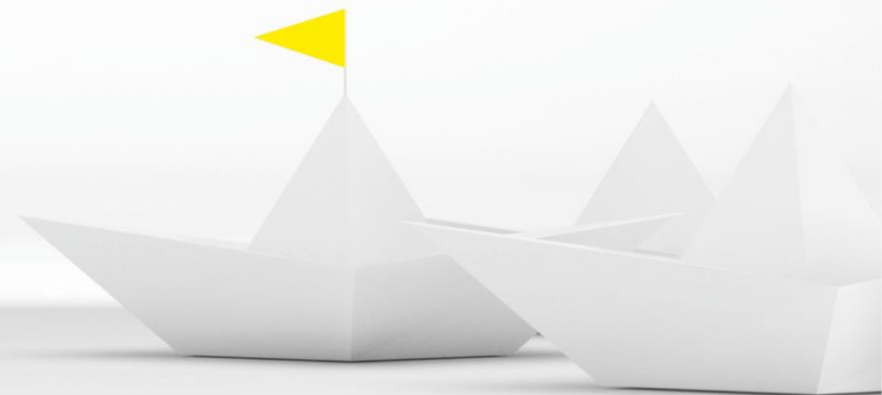
- **Rekonstrukce studentského náměstí (město Kadaň)**
  - **Případová studie**
  - **Předpokládaná hodnota 28 mil. Kč bez DPH**
  - **Příklad fixního přístupu**
    - Povinnost dodavatele zajistit plnění veřejné zakázky z alespoň 10 % (nejméně 1 zaměstnancem) prostřednictvím dlouhodobě nezaměstnaných absolventů
  - **Uvedení podmínky vyplývalo z Pravidel města pro zadávání VZMR (VZ z doby před novelou ZZVZ č. 543/2020 Sb.**

- **VD Orlík - zabezpečení VD před účinky velkých vod (Povodí Vltavy, státní podnik)**
  - **Příklad flexibilního přístupu**
  - **Výtah smluvních podmínek:**
    - *Zhotovitel je povinen zajistit, aby se na provádění Díla v dále sjednaném rozsahu podílel nejméně 3 Zaměstnanci se záznamem v Evidenci Rejstříku trestů.*
    - *Zhotovitel je povinen zajistit, aby se Zaměstnanci se záznamem v Evidenci Rejstříku trestů podíleli na provádění Díla v celkovém rozsahu nejméně 12 000 hodin za všechny takové zaměstnance. Do tohoto rozsahu se započítávají i hodiny, ve kterých se dotčený zaměstnanec nebo zaměstnanci nemohli podílet na provádění Díla z důvodu čerpání dovolené nebo překážek v práci ve smyslu Zákoníku práce.*

Podpora vzdělávání, praxe a rekvalifikací

Obecně

- **Nedostatek kvalifikovaných zaměstnanců**
  - **Jeden z hlavních problémů ve stavebnictví**
- **Může směřovat k:**
  - **Zajištění praxí pro studenty a absolventy**
  - **Zvyšování dovedností osob s horším uplatněním na trhu práce**
- **Dodržení zákonnosti**
  - **Souvislost s plněním VZ, NE lokální podpořené osoby a diskriminační nastavení**
- **Zohlednění v zadávacích podmínkách**
  - **Smluvní podmínky nebo kritéria hodnocení nabídek**
- **Způsob nastavení zadávací podmínky**
  - **Fixní nebo flexibilní**

- **Vhodné způsoby použití**
  - **VZ na stavební práce**
    - Zvýšení kvalifikace osob s nižší kvalifikací (rekvalifikace)
    - Praxe studentů odborných SŠ a VŠ
  - **VZ na související služby**
    - Praxe studentů VŠ – zejména u VZ na projekční činnosti
- **Exkurze**
  - **V průběhu plnění VZ (provádění stavebních prací)**
  - **Jedna z forem podpory vzdělávání**
    - Zvýšení zájmu o konkrétní obor ze strany žáků ZŠ a SŠ
    - Podpora nástupu práce v oboru u odborných SŠ a VŠ

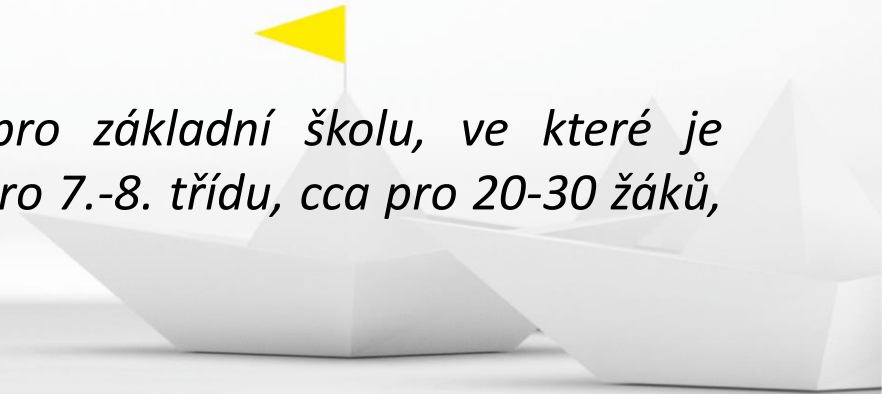
Příklady dobré praxe

■ Zhotovení stavby - Areál sportovních nadějí (Jihomoravský kraj)

- Zapojení alespoň 1 studenta magisterského studia (případně navazujícího magisterského studia) v oboru pozemních staveb, případně příbuzných oborech
- Flexibilní přístup k nastavení
- Smluvní podmínka:
  - *Zhotovitel je povinen zajistit, aby se v rámci odborné studijní praxe na realizaci díla podílel alespoň 1 student magisterského stupně studia (případně navazujícího magisterského studia) v oboru pozemních staveb, příp. v dalších příbuzných oborech, a to v délce trvání za všechny studenty minimálně 3 měsíce. Splnění této povinnosti doloží zhotovitel písemným čestným prohlášením s uvedením jména studenta včetně jeho studijního oboru a délky praxe, a to nejpozději při předání díla.*

- **Kasárna Jičín, výstavba dopravní a technické infrastruktury a veřejných prostranství - činnosti TDS a koordinátora BOZP (město Jičín)**
  - **Předpokládaná hodnota 4,5 mil. Kč bez DPH**
  - **VZ na „související“ služby – výkon TDI a koordinátora BOZP**
  - **Město požadovalo zaměstnání studenta VOŠ nebo VŠ při výkonu TDI po dobu alespoň 5 měsíců**
  - **Smluvní podmínka:**
    - *Příkazník se zavazuje zaměstnat na praxi alespoň jednoho studenta VOŠ/VŠ vzdělání technického směru v délce minimálně 5 měsíců v průběhu realizace plnění této smlouvy, který by se podílel na výkonu TDS a po skončení praxe zajistí, aby tento student zhodnotil přínos této stáže pro něho a předložil závěrečnou zprávou, která bude odevzdána příkazci, a to ve formě stanovené zadávací dokumentací veřejné zakázky.*

- **Sanace severozápadní fasády vč. rekonstrukce výplní stavebních otvorů objektu ZŠ, Jičín, Husova 170 (město Jičín)**
  - **Předpokládaná hodnota neuvedena (zadáváno v ZPŘ)**
  - **Exkurze žáků ZŠ**
    - Zvýšení zájmu o technické vzdělávání
  - **Smluvní podmínka:**
    - *Zhotovitel se zavazuje uspořádat min. 1 exkurzi pro základní školu, ve které je realizována předmětná veřejná zakázka, nejvhodněji pro 7.-8. třídu, cca pro 20-30 žáků, s cílem podpořit zájem o technické vzdělání mládeže.*

■ Revitalizace objektů Karolina (Univerzita Karlova)

■ Exkurze žáků ZŠ

■ **Výtah ze smluvních podmínek:**

- *Zhotovitel bere na vědomí, že Objednatel bude po předchozí domluvě se Zhotovitelem organizovat exkurze žáků základních škol (dále jen „Exkurze“), a to za účelem propagace řemesel, a v souladu se svým záměrem sociálně odpovědného veřejného zadávání, přičemž Zhotovitel se v souvislosti s těmito Exkurzemi zavazuje poskytnout plnou součinnost.*
- *Zhotovitel se zavazuje v místě a čase dohodnutém s Objednatelem provést účastníky Exkurze po dotčených prostorách dle podmínek a omezení stanovených BOZP, a poskytnout účastníkům Exkurze odborný výklad k aktuálně prováděným stavebním pracím.*
- *Strany sjednaly, že četnost Exkurzí nepřesáhne počet 1 Exkurze za kalendářní měsíc.*

Podpora účasti malých a středních podniků ve veřejných zakázkách

Obecně

- **Do jisté míry omezená forma podpory (zejména nepřímá)**
  - **Analýza současného stavu spolupráce s MSP**
    - K zjištění četnosti podávání nabídek MSP a zjištění důvodů případné neúčasti
  - **Databáze místních MSP**
    - Vhodné zejména pro místní samosprávy
    - Lokálnost – pouze z VZMR, POZOR na základní zásady ZZVZ
  - **Minimalizace administrativní náročnosti při podání nabídek**
    - Kvalifikace: Nastavení umožňující účast i MSP
    - Finanční garance: Složitější získání pro MSP, přiměřené nastavení
    - Jasně požadavky na plnění a podání nabídek (formuláře)
    - Dostatek času na podání nabídek
  - **Rozdělování VZ na části**
    - POZOR na legalitu! Neobcházet povinnosti vyplývající ze ZZVZ.
  - **Platební podmínky**

Inspirace

- **Publikace Veřejné zakázky jako nástroj podpory místní komunity, ekonomiky a životního prostředí**
  - **Obsahuje nástroje a rady, jak v mezích ZZVZ lokalizovat zadávání veřejných zakázek**
  - **Oblast podpory zaměstnanosti a lokálních podniků**
- **Využívání vzorových formulářů:**
  - **Příklady:**
    - [Masarykova univerzita](#)
    - [Povodí Vltavy, státní podnik](#)
    - [město Jičín](#)

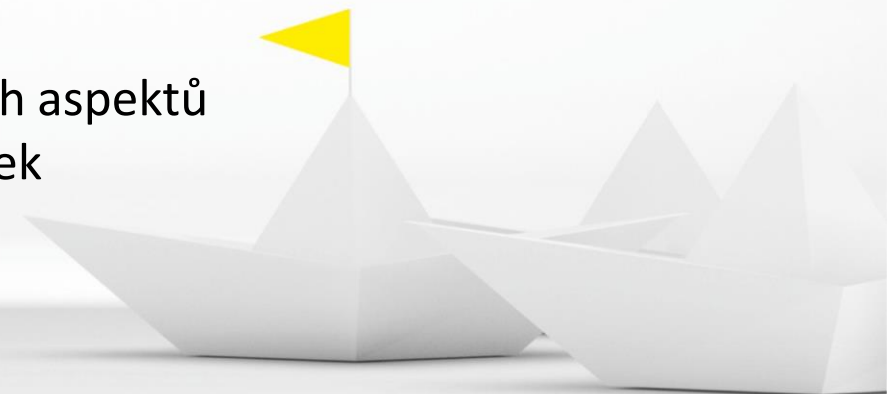

Participace a komunikace s cílovou skupinou a jinými zainteresovanými stranami

Obecně

- **Prostředek k efektivnímu využití odpovědného veřejného zadávání**
  - **Budoucí uživatelé (cílová skupina zadávání)**
    - Zaměstnanci zadavatele
    - Učitelé, žáci či rodiče
    - Obyvatelé krajů, měst a obcí
  - **Další zainteresované strany**
    - Dodavatelé, od kterých se očekává plnění odpovědných aspektů
    - Odborníci podílející se na přípravě zadávacích podmínek
- **Nutno rozlišit**
  - **Komunikace**
    - Typicky bez zpětné vazby
    - Vždy s potenciálními dodavateli
  - **Participace**
    - Vhodné pro cílové skupiny

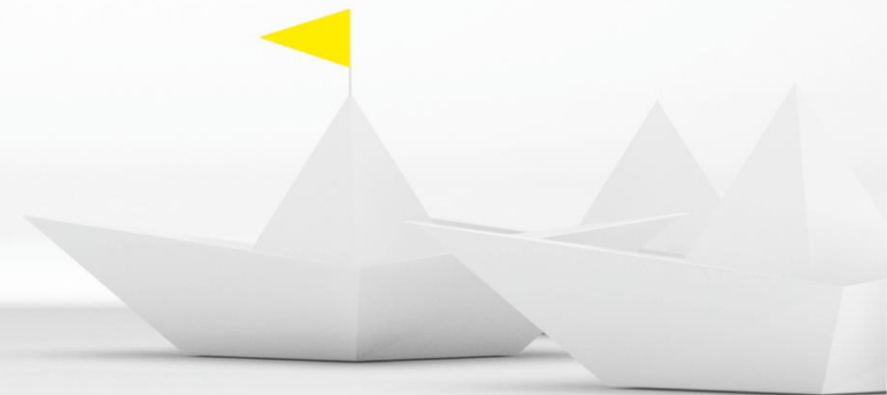
■ **Komunikace**

■ **Veřejnost**

- Veřejné projednání, prezentace
- Den otevřených dveří
- Konzultační stánek
- Výstava ve veřejném prostoru

■ **Dodavatelé**

- Meet the Buyer

■ **Participace**

■ **Veřejnost**

- Sběr dat (online)
- Dotazník
- Setkání

■ **Dodavatelé**

- Předběžné tržní konzultace

■ **Odborníci**

- Předběžné tržní konzultace

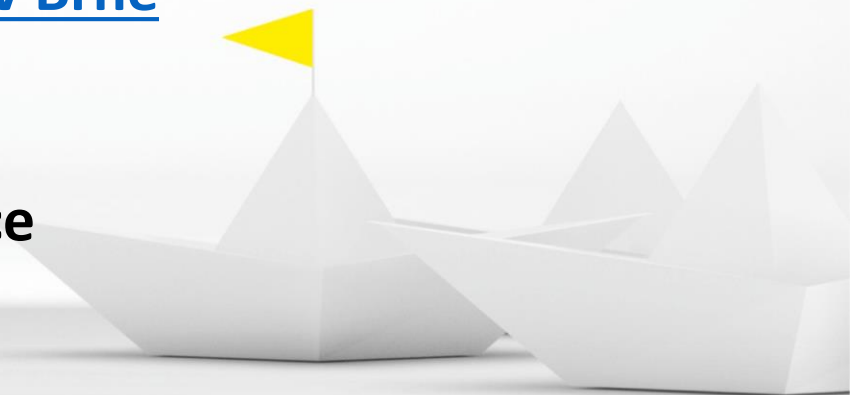

Příklady dobré praxe

- **Plán revitalizace sídliště Lehovec 2022-2027 (Městská část Praha 14)**
  - **Případová studie**
  - **Příklad participace cílové skupiny (obyvatelé lokality)**
  - **VZ, ve které**
    - Dodavatel musí provést zmapování a vyhodnocení současné situace dané lokality,
    - Zapojit do participace její obyvatele – min. 2 participační kola, min. 6 setkání v každém kole
    - Provést SWOT analýzu a vypracovat strategickou a implementační část k revitalizačním opatřením

- **Komunikace s dodavateli – Meet the Buyer**
  - [Povodí Vltavy, státní podnik](#)
  - [Jihomoravská kraj, Masarykova univerzita a VUT v Brně](#)

- **Komunikace s dodavateli – předběžné tržní konzultace**
  - [město Jičín](#)

Snížení negativních dopadů stavby na okolí

Obecně

- **Provádění stavebních prací může mít podstatný negativní vliv na okolí místa plnění**
  - **Cílem OVZ v této oblasti je tento vliv eliminovat nebo alespoň omezit**
- **Možné negativní dopady**
  - **Emise**
    - Hluk
    - Emise motorových vozidel nebo jiných zařízení
    - Ostatní – světlo, pach, vibrace, prach
  - **Dopravní omezení a uzávěry**
  - **Okolí obtěžující práce**
    - Obvykle souvisí s emisemi
    - Stanovení časových omezení

Příklady dobré praxe

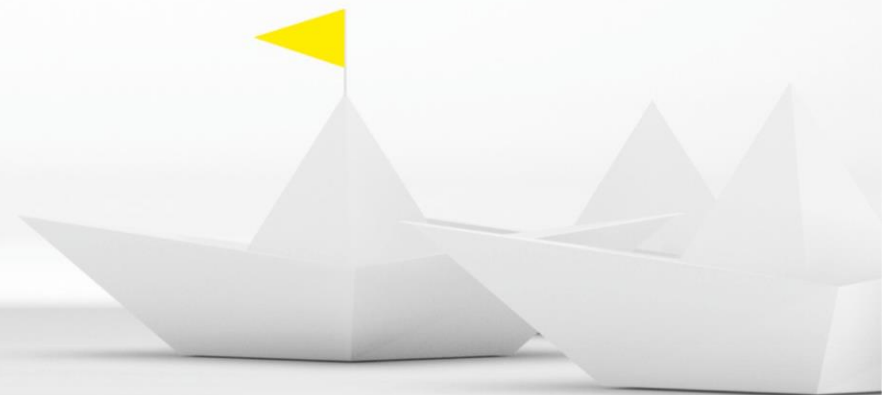
- **Zhotovení stavby Koncertní sál, Konzervatoř Brno II (Jihomoravský kraj)**
  - **Případová studie**
  - **Předpokládaná hodnota 37 mil. Kč bez DPH**
  - **Příklad minimalizace dopravních omezení a emisí akustického hluku**
    - Definováno zadavatelem dopředu
    - Eliminace záboru veřejného prostranství pro dopravu materiálu oproti řešení z PD (dvoudenní kompletní uzávěra přilehlé ulice)
    - Snížení akustického výkonu do okolí o 2 dB(A) oproti hodnotě z PD
  - **Hodnocení**
    - Hodnocení podle nejnižší nabídkové ceny se zohledněním přidané hodnoty
    - Rozdělení nabídek do 4 skupin podle nabídnutých minimalizací
    - Vybrán dodavatel s nejlevnější nabídkou, který nabídl zároveň obě varianty minimalizací

- **Kasárna Jičín, výstavba dopravní a technické infrastruktury a veřejných prostranství (město Jičín)**
  - **Případová studie**
  - **Předpokládaná hodnota 197 mil. Kč bez DPH**
  - **Obecné snížení negativních dopadů stavby (prach, hluk apod.)**
  - **Smluvní podmínka**
    - *Zhotovitel je povinen dodržovat opatření, které navrhl ve své nabídce k eliminaci negativních dopadů stavby na okolí (prach, hluk, emise, další negativní dopady). Návrh zhotovitele tvoří přílohu č. 6 této smlouvy.*

- **Revitalizace Vltavy Vraňany - Hořín (Povodí Vltavy, státní podnik)**
  - **Předpokládaná hodnota 216 mil. Kč bez DPH**
  - **Dopravní trasy přes hustě zastavěný intravilán obce**
    - Snížení emisí z dopravy
  - **Smluvní podmínka**
    - *Zhotovitel je povinen zajistit, aby každý nákladní automobil určený k přepravě jakéhokoliv materiálu nebo jakéhokoliv stroje při provádění díla splňoval emisní normu EURO VI.*
  - **Příloha č. 10 zákona o ochraně ovzduší**

Jak přistoupit k podpoře sociálně odpovědného veřejného zadávání

Obecně

- Strategicky
  - Metodika
- Začínající zadavatelé
  - Identifikovat hlavní problémy a řešit je
  - Stavět na postupně získaných zkušenostech a rozšiřovat svoji činnost na další oblasti podpory
- Zkušení matadoři
  - Soustředit se na value for money
  - Výběr vhodných VZ

KROK ZA KROKEM:
implementace odpovědného veřejného zadávání v organizaci ve čtyřech krocích

Podmínka plnění vs. kritérium hodnocení

- **Zvláštní podmínka plnění**
  - **Souhrn možných podmínek podle § 37 odst. 1 písm. d) ZZVZ**
  - **Fixní podmínka sledující určitý záměr zadavatele**
  - **Jednodušší nastavení**
- **Multikriteriální hodnocení**
  - **Způsob maximalizace value for money**
  - **Hodnocení podle ZZVZ:**
    - **Nejvýhodnější poměr nabídkové ceny a kvality**
    - **Nejvýhodnější poměr nákladů životního cyklu a kvality**
  - **Kvalita = kvalitativní, environmentální nebo sociální hlediska spojená s předmětem VZ**
  - **Specifické metody**
    - **BVA**
    - **m4E**

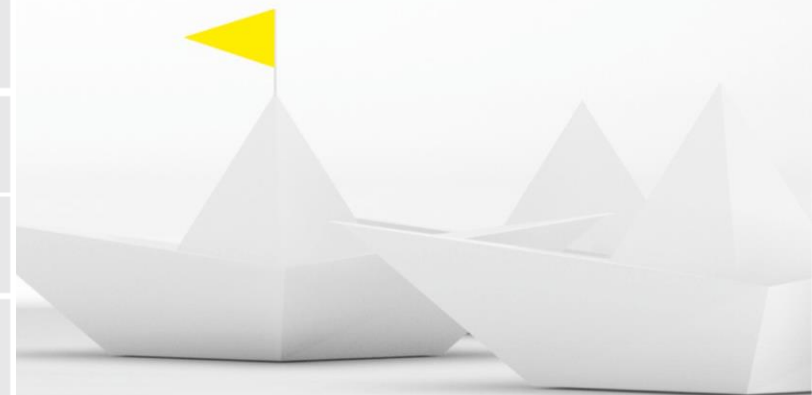
BVA vs. m4E

- **Kdy zvážit použití**
  - **Velké výstavbové projekty či odborné služby s vysokou přidanou hodnotou**
- **BVA – Best Value Approach**
  - **Americký původ – Dean T. Kashiwagi**
  - **Komplexní metoda sledující také řízení rizik projektu**
- **m4E – metoda 4E**
  - **Česká „lokalizace“ BVA**
  - **4E:**
    - **Hospodárnost (Economy)**
    - **Účelnost (Efficiency)**
    - **Efektivnost (Effectiveness)**
    - **Hodnocení (Evaluation)**

■ Porovnání

BVA	m4E
<ul style="list-style-type: none"> • přiléhavá, jasná terminologie 	<ul style="list-style-type: none"> • překlad do češtiny – nahrazení pojmu opisem – náhrada „podobným“ institutem
<ul style="list-style-type: none"> • minimum zadávacích podmínek věnovaných hodnocení – ostatní stojí na zdravém rozumu 	<ul style="list-style-type: none"> • detailní popis procesu hodnocení – od instrukcí po zpracování nabídek až po způsob hodnocení
<ul style="list-style-type: none"> • dodavatel musí metodu BVA znát, aby se v zadání orientoval a uspěl 	<ul style="list-style-type: none"> • větší návodnost – dodavatelé vyplňují formulářová pole
<ul style="list-style-type: none"> • hodnocení dominantní informace mohou být (i výhradně) o předchozích zkušenostech dodavatele 	<ul style="list-style-type: none"> • hodnotí se jen takové informace, které se týkají budoucna – toho, co je nabízeno
<ul style="list-style-type: none"> • 2 A4 / kritérium 	<ul style="list-style-type: none"> • cca 3-10 stran / kritérium
<ul style="list-style-type: none"> • bodové ohodnocení 1-5-10 (typická stupnice) 	<ul style="list-style-type: none"> • bodové ohodnocení stupnic v rozsahu 1, 6, (7), 8, (9), 10
<ul style="list-style-type: none"> • komise nemusí nad nabídkami přemýšlet (když musí = méně body) 	<ul style="list-style-type: none"> • komise musí nad nabídkami přemýšlet vždy
<ul style="list-style-type: none"> • podrobně se odůvodňuje jen skóre přesahující 5 bodů 	<ul style="list-style-type: none"> • podrobně se odůvodňuje jakékoliv skóre – k tomu jsou vypracovány předem připravené a uveřejněné kontrolní listy
<ul style="list-style-type: none"> • Value Add (přidaná hodnota) není součástí veřejné zakázky (nemusí být zadána/realizována) 	<ul style="list-style-type: none"> • pokročilé řešení je součástí nabídky a je zahrnuto v nabídkové ceně
<ul style="list-style-type: none"> • pokud dodavatel v ověřovací fázi neobhájí hodnocené dominantní informace, je vyloučen 	<ul style="list-style-type: none"> • pokud dodavatel v ověřovací fázi neobhájí hodnocené informace, jsou mu kráceny body

Manažer odpovědného veřejného zadávání

- „Podpůrný“ nástroj odpovědného veřejného zadávání
- Osoba zajištěná dodavatelem
  - Hlavní kontaktní osoba zadavatele v OVZ otázkách při plnění VZ
- Vhodnost
  - Déle trvající veřejné zakázky
  - Komplexní plnění
  - Více OVZ požadavků
- Vzorové textace dostupné v [metodice ke stavebnictví](#)

Děkuji za pozornost

Zbyněk Pochmon

Expert pro stavebnictví

Ministerstvo pro místní rozvoj

E-mail: zbynek.pochmon@mmr.gov.cz

